

X. — CENTRONOTUS FASCIATUS BL. & SCHN. AAN DE NEDERLANDSCHE KUST.

DOOR Dr. CANNA M. L. POPTA.

In de collectie van het Leidsche Museum bevindt zich een *Centronotus fasciatus* Bl. & Sch., volgens de opgave op het etiket afkomstig van de Hollandsche kust.

De kenmerken van dit individu, dat 230 mm. lang is, zijn:

De hoogte van het langwerpige lichaam gaat $9\frac{1}{12}$, en de lengte van den, evenals het lichaam zijdelings plat gedrukten, kleinen kop $10\frac{3}{11}$ maal in de lichaamslengte, de staartvin inbegrepen. De lage, lange rugvin begint boven den aanvang der borstvinnen en loopt tot aan de staartvin; zij heeft 89 stekels, die bij dit individu de abnormaliteit vertoonen niet allen verhard te zijn. De voorste 55 zijn slap, de volgende 17 zijn hard en scherppuntig, de laatste 17 zijn weder slap. De harde stekels zijn geelachtig, doorschijnend, glanzig, de slappe zijn melkachtig wit, ondoorschijnend, dof; de overgang tusschen de harde en zachte gaat geleidelijk, de laatste 15 der voorste witte krijgen naarmate ze de lichtgele naderen al grooter wordende geelachtige punten, terwijl de slappe, die naar achter op de harde volgen, tot aan het einde der vin toe hunne toppen geelachtig hebben, doch hun onderdeel dof wit is. De aarsvin begint met 2 eenigszins geelachtige slappe stekels, gevolgd door 42 stralen. Deze eveneens lage vin begint in het midden tusschen den afstand van den voet der borstvin en den voet der staartvin. De staartvin heeft de helft der koplengte, de borstvin $2\frac{4}{9}$ der koplengte en de buikvinstekel, die ook slap is, bezit slechts de lengte van $\frac{2}{3}$ der oogdoorsnede; deze vinnen zijn naar achteren afgerond. Het lichaam heeft zeer kleine, in de huid ingebedde, schubben; de kop heeft geen schubben. De bekspleet loopt schuin naar boven en haar top nadert de horizontale lijn, die door het midden van het oog loopt. De bovenkaak bedraagt $\frac{1}{3}$ der koplengte en strekt zich naar achteren tot onder het voorste gedeelte van het oog uit. De diameter van het oog is gelijk aan de lengte van den bek en grooter dan de interorbitale ruimte. In de bovenkaak is een smalle band kleine tandjes; op den vomer enkele kleine tandjes; in de onderkaak zijn vooraan de tandjes in een smallen band, aan de zijkanten de tandjes eenrijig. De tandjes der onderkaak zijn wat grooter dan die der bovenkaak. De kieuwvliezen zijn zoover vereenigd, dat er aan den achterkant geen insnijding is; van voren zijn zij met de isthmus verbonden, doch van achteren over eene groote breedte vrij.

In alcohol is de grondkleur grijs, op de zijkanten tot onder toe bevinden zich vertakte bruine dwarsstrepen, op de voorste helft van het lichaam tot de aarsvin zijn er elf, meer naar achter op het lichaam worden het onduidelijke bruine kringen en vertakkingen. Op de rugzijde en op de rugvin zich voortzettend zijn elf groote bruine plekken afgewisseld door elf halfronde groote grijze plekken; op deze grijze plekken bevinden zich bruine vlekjes of stipjes van verschillenden vorm en in verschillend aantal; naar de staartvin toe worden de grijze plekken wat kleiner en hun aantal bruine stipjes geringer. Op den bek en op den top der onderkaak is eene bruine plek, zijdelings er van loopt aan beide kanten een gele band; deze gaat van de bovenkaak tot het oog. Een breede, bruine, zwart berande band bevindt zich op de tusschenoogruimte; deze band loopt, smaller geworden, door, van het oog achter de kaken langs naar beneden. Achter dezen band bevindt zich een lichte band, die aan de achterzijde bruin berand is. Deze lichte band is boven op den kop smaller en op de zijkanten van den kop breeder dan de bruine band. De aarsvin, de buikvinnen en de borstvinnen zijn geel. De staartvin is ten deele beschadigd en niet geheel zuiver geel.

Deze vischsoort wordt vermeld van de Beringszee en de Arctische Oceaan, van Groenland tot de Koerilen. Hoewel deze vischsoort van onze kusten nog niet vermeld is, is de mogelijkheid, dat deze *Centronotus fasciatus* Bl. & Schn. werkelijk aan onze kusten gevangen is, niet uitgesloten, daar het eene aan noordelijke zee-kusten levende vischsoort is, en omdat eene naverwante soort, *Centronotus gunellus* L., aan onze kusten voorkomt. Van deze laatste wordt gezegd, dat zij zich gaarne tusschen zee-wier, steenen en anderszins verbergt, zelfs in leege mossel-schelpen gevonden wordt, en dat zij zich zeer snel voort kan bewegen.

Leiden, 31 Maart 1916.
